

Nordisk Patristik 1989-1992

En bibliografisk oversigt

AF HOLGER VILLADSEN

I Meddelanden från Collegium Patristicum Lundense nr. 5 (1990), side 26-48, bragtes en bibliografisk oversigt over udgivelser i perioden 1981-1988. Der følger hermed en oversigt over perioden 1989-1992. Oversigten tilstræber at omfatte alle bøger og artikler af nordiske forfattere om patristik, men den er stadigvæk et stykke vej fra at virkeliggøre dette ideal. Jeg har tilstræbt selv at verificere alle titler, men også på det punkt mangler der en del endnu. På trods af disse mangler har jeg dog ment, at det var bedre at bringe oversigten nu, frem for at vente på bedre tid til at gøre den mere komplet.

Der er anvendt samme systematiske disposition som i den tidligere oversigt. I afsnit A bringes litteratur om de patristiske forfattere, først generel litteratur og derefter om de enkelte forfattere i alfabetisk rækkefølge. I afsnit B er anført litteratur om specielle emner, der ikke er knyttet til en bestemt forfatter, som f.eks. fortolkningshistorie, liturgi, fromhedsliv, dogmehistorie m.m. Det sidste afsnit C omfatter generelle kirkehistoriske afhandlinger om den patristiske periode.

Der er i perioden udkommet flere patristiske samleværker, bl.a. festskrifter til Cajus Fabricius (1990), Per Beskow (1991) og Alf Härdelin (1992), endvidere oldkirkelige prædikesamlinger og *Patristica Nordica* 3 med foredragene fra det nordiske patristikermøde i Lund 1989. Disse samleværker er registreret i afsnit A.1. *Samleværker* og *Tekstsamlinger*, hvortil henvises for fuldstændige titler. Desuden er enkeltbidragene for det meste anført under de relevante systematiske underpunkter med anvendelse af følgende specielle forkortelser:

- Alle vort livs mysterier (1992).
- Evangeliets ljus II (1992)
- Florilegium patristicum (1991).
- Från tid och evighet (1992).
- Greek and Latin Studies (1990).
- Patristica Nordica 3 (1990).
- Östkyrkan förr och nu (1991).

Forkortelser for nordiske tidsskrifter

DTT Dansk Teologisk Tidsskrift. København.

NTT Norsk teologisk tidsskrift. Oslo.

ROB Religion och Bibel. Nathan Söderblom-Sällskapetets årsbok. Stockholm.

RT Religionsvidenskabeligt Tidsskrift. Århus.

SO Symbolae Osloenses. Oslo.

STStudia theologica. Scandinavian Journal of Theology. Oslo, København.

TTK Tidsskrift for Teologi og Kirke. Oslo.

Jeg påtænker at bringe en fireårsoversigt over perioden 1993-96 om et par år og hjælper desuden med at indsamle oplysninger fra det nordiske område til *Bibliographia Patristica*, hvor det seneste bind XXX-XXXIII vedrørende perioden 1985-87 udkom i 1994. På nuværende tidspunkt er de ved at afslutte redaktionen for perioden 1988-1990.

A. PATRISTISKE FORFATTERE

1. Generel litteratur

Forskningshistorie

- 1991 CHRISTIANSEN, ERIK: Gibbons syn på forholdet mellem Rom og de kristne, i RT 19 (1991), 21-32.
- 1991 GIVERSEN, SØREN: F. Münter's Edition of the Odae Gnosticae, i: Manichaica Selecta I. Studies presented to Prof. Julien Ries, ed. Alois van Tongerlo and Søren Giversen, Lovanii 1991, 87-100.

Virkningshistorie

- 1990 GRANE, LEIF: Nogle bemærkninger om kirkefædrene i begyndelsen af det 16. århundrede, i: DTT 53 (1990), 317-332.
- 1992 BOJE CHRISTENSEN, MARTIN: N.F.S. Grundtvigs Irenæuspåvirkning set i sammenhæng med to faser i forfatterskabet, 1820'erne og 1850'erne. Århus: Teoltryk 1992, 50 s.
- 1990 SCHJØRRING, JENS HOLGER: Grundtvigs billedsprog - og den kirkelige anskuelse. [Heri især: Grundtvig og Irenæus, s. 87-112]. (= Skrifter udgivet af Grundtvig-Selskabet 21), København: Anis 1990, 193 s.
- 1992 THUNBERG, LARS: Grundtvig og de latinske salmer – et teologisk perspektiv, i: Grundtvig-Studier 1992, udg. af Grundtvig-Selskabet af 8. september 1947, København 1992 [sidetal mangler].

Bibliografier

- 1989 DAHLA, BJÖRN: Bibliography of Nordic Research in Comparative Religion 1986-1988, i: Temenos 25 (1989), 125-191.
- 1990 VILLADSEN, HOLGER: Nordisk Patristik 1981-1988. En bibliografisk oversigt, i: Meddelanden från Collegium Patristicum Lundense 5 (Lund 1990, trykt 1991), 26-48.
- 1991 DAHLA, BJÖRN: Bibliography of Nordic Research in Comparative Religion 1989-1990, i: Temenos 27 (1991), 197-248.
- 1991 HANSEN, KARSTEIN M.: Nils Alstrup Dahl. A Bibliography of his Writings, 1935-1991. (= Bibliography Series 3), Oslo: University of Oslo 1991, 112 s.
- 1991 MÜLLER, MOGENS: Torben Christensen-bibliografi, i: DTT 54 (1991), 55-62.
- 1992 SUNDMAN, PER: [Bibliografi for Ragnar Holte], i: Etik, religion och samhälle. En festskrift til Ragnar Holte. Utg. Carl-Henric Grenholm – Göran Lantz. Nora: Nya Doxa 1992, 231-247.

Samleværker (blandet litteratur)

- 1990 Gnostica-Mandaica-Liturgica. Opera eius ipsius selecta & collecta septuagenario Erico Segelberg oblata curantibus Jan Bergman, Jan Hjärpe, Per Ström; una cum Bibliographia Segelbergiana ab Oloph Bexell redacta. (= Historia religionum 11), Uppsala – Stockholm: Almqvist & Wiksell International 1990, 212 s.
- 1990 Greek and Latin Studies in memory of Cajus Fabricius. Ed. by Sven-Tage Teodorsson. (= Studia Graeca et Latina Gothoburgensia 54), Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis 1990, IX+265 s.
- 1990 Patristica Nordica 3. Föreläsningar hållna vid det tredje Nordiska patristiker-mötet i Lund 22-25 augusti 1989. (= Religio 32), Lund: Teologiska Institutionen i Lund 1990, 165 s.

- 1990 Tradition og nybrud. Jødedommen i hellenistisk tid. Red. af Troels Engberg-Pedersen og Niels Peter Lemche. (= Forum for bibelsk eksegesi 2), København: Museum Tusulanum 1990, 240 s.
- 1991 Florilegium patristicum. En festskrift till Per Beskow. Sammanställd av Gösta Hallonsten, Sten Hidal, Samuel Rubenson. Delsbo: Bokförlaget Åsak 1991, 260 s.
- 1991 PEDERSEN, JØRGEN: Fra Augustin til Johs. V. Jensen. Essays og afhandlinger. København: Museum Tusculanums Forlag 1991, 334 s.
- 1991 Östkyrkan förr och nu. Studier i den ortodoxa traditionen. Ed. Gösta Hallonsten. (= Religio 34), Lund: Studier utgivna av Teologiska Institutionen i Lund 1991, 141 s.

Filologi

- 1990 HULT, KARIN: Syntactic Variation in Greek of the 5th Century A.D. (= Studia Graeca et Latina Gothoburgensia 52), Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis 1990, pp. 1-280.
- 1991 HÄGG, TOMAS: Greek Language in Christian Nubia, i: A.S. Atiya (ed.): The Coptic Encyclopedia. New York: MacMillan 1991 [sidetal mangler].

Palæografi

- 1989 LUNDSTRÖM, SVEN: Die Überlieferung der lateinischen Basiliusregel. (= Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Latina Upsaliensia 21), Stockholm: Almquist & Wiksell 1989, 86 s.
- 1990 ÅSTRÖM, PAUL: Greek Inscriptions from Seleukia in Cilicia, i: Greek and Latin Studies (1990), 55-58

Tekstsamlinger

- 1990 Evangeliets ljus III. Homilier av kyrkofäder. Evangelietexterna i tredje årgången av 1982 års evangeliebok. Svensk översättning av Olof Andréén. Uppsala: Pro Veritate 1990, 224 s.
- 1990 Teologihistoriske tekster. Udvalg af klassiske dogmatiske tekster. Redigeret og kommenteret af Institut for Dogmatisk ved Aarhus Universitet. Århus: Aarhus Universitetsforlag 1990, 494 s.
- 1991 CASPARI, C.P.: Briefe, Abhandlungen und Predigten aus des zwei letzten Jahrhunderten des kirchlichen Altertums und dem Anfang des Mittelalters. Reprint Brepols 1991 [Original: Christiania 1890], VIII+474 s.
- 1991 CASPARI, C.P.: Kirchenhistorische Anecdota nebst neuen Ausgaben patristischer und kirchlich-mittelalterlicher Schriften. Reprint Brepols 1991 [Original: Christiania 1883], XXVIII+360 s.
- 1992 Alle vort livs mysterier. Oldkirkelige prædikener i oversættelse. Red. af Anna Marie Aagaard. Frederiksberg: Anis 1992, 197 s.
- 1992 Evangeliets ljus II. Homilier av kyrkofäder. Evangelietexterna i andra årgången av 1982 års evangeliebok. Svensk översättning av Olof Andréén. Uppsala: Pro Veritate 1992, 222 s.
- 1992 Från tid och evighet. Predikningar från 200-tal till 1500-tal [Festskrift till Alf Härdelin]. Red. Stephan Borgehammar. Skellefteå: Artos 1992, XI+313 s.

Patristiske forfattere generelt

- 1990 G. af Hällström - E. Rämö: Helsingin Yliopiston systemaatischen teologian laitoksen julkaisu [Manual of Patristics, in Finnish, ikke verificeret]. Helsinki 1990.

2. De enkelte forfattere (alfabetisk)

Alexander af Alexandria

- 1992 Alexander av Alexandria: Om kropp och själ. Översat af Samuel Rubenson, i: Från tid och evighet (1992), 39-52.

Ambrosius

- 1989 Ambrosius av Milano: Om sakramenten, Om mysterierna. Översättning från latinet och inledning av Per Beskow. Skellefteå: Artos Bokförlag 1989, 96 s.
- 1992 Ambrosius: [7 prædikener]. Översat af Olof Andrén, i: Evangeliets ljus II (1992).

Ammonas

- 1991 RUBENSON, SAMUEL: Ammonas – en bortglömd gestalt i den kristna mystikens tidiga historia, i: Florilegium patristicum (1991), 168-185.

Anonym

- 1992 Anonym: Upphöjelsen av vår herres Jesu Kristi heliga kors. Översat af Stephan Borgehammar, i: Från tid och evighet (1992), 157-165.

Antonios

- 1989 RUBENSON, SAMUEL: Der vierte Antoniusbrief und die Frage nach der Echtheit und Originalsprache der Antoniusbriefe, i: Oriens Christianus 73 (1989), 97-128.
- 1990 RUBENSON, SAMUEL: The Letters of St. Antony. Origenist Theology, Monastic Tradition and the Making of a Saint. (= Bibliotheca historico-ecclesiastica Lundensis 24), Lund: Lund University Press 1990, 222 s.

Apostolske Fædre

- 1992 De apostoliska fäderna. Inledning, översättning och förklaringar av Olof Andrén och Per Beskow. Stockholm: Verbum 1992, 335 s. [Ny udgave].

Aristides

- 1990 ASTÅS, REIDAR: Den eldste bevarte kristne apologi, i: TTK 61 (1990), 177-192.

Athanasios

- 1991 Athanasios av Alexandria: Antonios liv. I översättning och med inledning och kommentar av Tomas Hägg och Samuel Rubenson. Skellefteå: Artos 1991, 144 s.

Augustin

- 1989 Augustin: Om Guds Stad, 11.-14. bog. Oversættelse med indledning og noter, Bent Dalgaard Larsen. (= Bibel og historie 10), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1989, 272 s.
- 1989 BALLING, JAKOB: Paradisfortællingen som gammelkristen myte, i: DTT 52 (1989), 268-286.
- 1989 DALSGAARD LARSEN, BENT: Saint Augustine on Christ as principium in De ciuitate Dei 10,23-24, i: Studia Patristica XXII, ed. Elisabeth A. Livingstone, Leuven 1989, 283-289.
- 1989 GRØNKJÆR, NIELS: Augustin og gudsrigets nye by, i: Det ny Jerusalem. Guds by og de skiftende forventninger, red. af Anna Marie Aagaard, Århus: Anis 1989, 127-142.
- 1989 GRØNKJÆR, NIELS: Augustin - Vestens kirkefader. (= Under Guds Ord, nr. 299), 1989, 4 s.
- 1989 GRØNKJÆR, NIELS: Platons og Augustins opgør med retorikken, i: Fønix 13 (1989), 112-123.

- 1989 HAYSTRUP, HELGE: Augustin-studier I. Kærlighedens fællesskab og frihed. København: C.A. Reitzel 1989, 133 s.
- 1989 HAYSTRUP, HELGE: Augustin som asket og munkefader, i: Præsteforeningens Blad 79 (Danmark 1989), 565-577.
- 1989 HAYSTRUP, HELGE: Guds stad – kirketeologi hos Augustinus, i: En ny bok om Kyrkan, Borås: Norma 1989, 51-66.
- 1989 HOLTE, RAGNAR: St. Augustine on free will, i: De libero arbitrio di Agostino D'Ippona, Palermo: Edizioni »Augustinus« 1989.
- 1990 Augustinus: Bekännelser. I översättning av Bengt Ellenberger med inledning av Ragnar Holte. Skellefteå: Artos Bokförlag 1990, 375 s.
- 1990 BØRRESEN, KARI E.: In Defense of Augustine. How »Femina« is »Homo«, i: Collectanea Augustiniana. Mélanges T.J. van Bavel, ed. Bernard Bruning et al., Louvain 1990, 411-428.
- 1990 DAGEMARK, SIVER: Den asketiska biskopen. En jämförelse mellan Augustinus av Hippo Regius och Hilarius av Arles. Lic. avh. Göteborg 1990.
- 1990 DALSGAARD LARSEN, BENT: Betydningen af de sidste bøger i Augustins Confessiones med henblik på fortolkningen af hele værket, i: DTT 53 (1990), 19-44.
- 1990 HAYSTRUP, HELGE: Augustin-studier II. Forkyndelse og eksegese. København: C.A. Reitzel 1990, 145 s.
- 1990 HAYSTRUP, HELGE: Augustin som forkynder. Kirkeår og hovedtemaer, i: Præsteforeningens Blad 80 (Danmark 1990), 317-330.
- 1990 HOLTE, RAGNAR: St. Augustine on free will (De libero arbitrio, III), i: »De libero arbitrio« di Agostini d'ippona (= Lectio Augustini. Settimana agostiniana pavese 6), Palermo 1990, 67-84.
- 1990 HOLTE, RAGNAR: Faith and interiority in S. Augustin's Confessions, i: Interiorit e intenzionalitet in S. Agostino (= Studia Ephemeridis »Augustinianum« 32), Rom 1990, 71-83
- 1990 HOLTE, RAGNAR: Kristendom och nyplatonism i Augustinus' Bekännelser, i: Patristica Nordica 3 (1990), 41-54.
- 1990 PEDERSEN, JØRGEN: Strukturer i kontinuitet og forvandling: Fra den augustinsk-middelalderlige artifex-model til den romantisk-moderne Store Kannikestræde-model, i: Fønix 14 (København 1990), 166-186.
- 1990 RAIKAS, KAUKO K.: St. Augustine on Juridical Duties. Some Aspects of the Episcopal Office, i: Late Antiquity, Augustine, »Second Founder of the Faith«, Collectanea Augustiniana, ed. Joseph C. Schnaubert and Fredrick van Fleteren, New York: Peter Lang 1990, 467-483.
- 1990 RAIKAS, KAUKO K.: The Principle of Juridical Vulgarization in the Letters of St. Augustine, i: La Tradizione, Forme e Modi. XVIII Incontro di Studiosi dell'antichità cristiana, ed. J. Divjak (= Studia Ephemeridis »Augustinianum« 31), Rom 1990, 413-425.
- 1990 WIKSTRÖM, OWE: Augustinus' bekännelser som psykologiskt dokument, i: Signum 16 (1990) 238±
- 1991 Augustins bekendelser, oversat af Torben Damsholt. (= Visdomsbøgerne), 2. oplag, København: Sankt Ansgar 1991, 320 s. [1. oplag 1988].
- 1991 Augustin: Om Guds Stad, 15.-18. bog. Oversættelse med indledning og noter, Bent Dalsgaard Larsen. (= Bibel og historie 16), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1991, 389 s.
- 1991 Augustin: Det hvilende hjerte. Utvalgte tekster satt sammen av Maura See. Oversatt fra engelsk av Olav Egil Aune. Oslo: St. Olav forl. 1991, 70 s.

- 1991 DALSGAARD LARSEN, BENT: Augustins vurdering af Rom og romerne, i: RT 18 (1991), 3-19.
- 1991 ELLENBERGER, BENGT: Augustinska slentrianöversättningar, i: Florilegium patristicum (1991), 59-60.
- 1991 HAYSTRUP, HELGE: Augustin-studier III. Nøglemagt og nådelære. København: C.A. Reitzel 1991, 202 s.
- 1991 HAYSTRUP, HELGE: Augustins syn på Den hellige Skrift, i: Præsteforeningens Blad 81 (1991), 237-248.
- 1991 HOLTE, RAGNAR: Augustinska missförstånd, i: Florilegium patristicum (1991), 92-106.
- 1991 RAIKAS, K.: Problemas relacionados con la terminologia juridica en la teologia de san Agustin, i: San Agustin en Oxford (3). X Congreso Internacional de Estudios Patristicos (= Augustinus 36, Spanien 1991), 221-225.
- 1992 Augustin: Prædiken om den hellige nat. Oversat af Helge Haystrup, i: Alle vort livs mysterier (1992), 78-81.
- 1992 Augustinus: Bekjennelser, bok I - X. Oversatt og med innledning av Odmund Hjelde. (= Thorleif Dahls kulturbibliotek). Oslo: Aschehoug 1992, XXI+221 s.
- 1992 Augustinus: Om Fader vår; Om när Jesus sover i båten; Om att förvalta sin talent. Oversat af Sten Hidal, i: Från tid och evighet (1992), 91-103.
- 1992 Augustinus: [12 prædikener]. Oversat af Olof Andrén, i: Evangeliets ljus II (1992).
- 1992 BØRRESEN, KARI ELISABETH: Feminologie d'Augustin: femina/mulier, i: Mélanges en l'honneur de José Oroz Reta. Salamanca 1992.
- 1992 HAYSTRUP, HELGE: Augustin-studier IV. Nadversyn og Festforkyndelse. København: C.A. Reitzel 1992, 102 s.
- 1992 HAYSTRUP, HELGE: Jesu Bjergprædiken – udlagt af Augustin, i: Præsteforeningens Blad 82 (1992), 577-589.
- 1992 KOTILA, HEIKKI: Memoria mortuorum. Commemoration of the departed in Augustine. (= Studia Ephemeridis »Augustinianum« 38). Rom: Institutum Patristicum »Augustinianum« 1992, 219 s.
- 1992 RAIKAS, K.: Justitia civilis und justitia divina. Praxis und Theorie Augustins zwischen Staat und Kirche in seinem Bischofsamt. Diss. Helsinki 1992.

Basilios

- 1989 LUNDSTRÖM, SVEN: Die Überlieferung der lateinischen Basiliusregel. (= Acta Universitatis Upsaliensis, Studia Latina Upsaliensia 21), Stockholm: Almqvist & Wiksell 1989, 86 s.
- 1990 RUDBERG, STIG Y.: Notes lexicographique sur l'*Hexaéméron* de Basile, i: Greek and Latin Studies (1990), 24-32.
- 1992 Basilios den Store: Den sjette prædiken over Heksaameron. Om lysenes skabelse. Oversat af Kristian Høeg, i: Alle vort livs mysterier (1992), 154-170.

Benedikt af Nurcia

- 1991 Den heliga Benedictus regel. Översättning från latinet med inledning och förklarande noter utgiven av Bengt Högberg och Alf Härdelin. (= Kristna klassiker), Uppsala: Katolska Bokförlaget 1991, 125 s.

Clemens af Alexandria

- 1990 EDSMAN, CARL MARTIN: Antiken och kristendomen med särskild hänsyn till Klemens av Alexandria, i: ROB 45-47 (1986-88, trykt 1990), 35-47.

1992 Clemens af Alexandria: [1 prædiken]. Oversat af Olof Andrén, i: *Evangeliets ljus II* (1992), 167-170.

Clemens Romanus

1992 Klemens: Andet brev til korinterne. Oversat af Søren Giversen, i: *Alle vort livs mysterier* (1992), 126-135.

Cyprian

1989 MONTGOMERY, HUGO: *The Bishop Who Fleed - Responsibility and Honour in Saint Cyprian*, i: *Studia Patristica XXI*, ed. E.A. Livingstone, Louvain 1989, 264-267.

1990 MONTGOMERY, HUGO: *Subordination or Collegiality? St. Cyprian and the Roman See*, i: *Greek and Latin Studies* (1990), 41-54.

Cyril af Alexandria

1991 KOEN, LARS: *The Saving Passion. Incarnational and Soteriological Thought in Cyril of Alexandria's Commentary on the Gospel according to St. John.* (= *Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Doctrinae Christianae Upsaliensia 31*), Stockholm: Almqvist & Wiksell, 1991, 149 s.

1992 Kyrillos av Alexandria: [15 prædikener]. Oversat af Olof Andrén, i: *Evangeliets ljus II* (1992).

Cyril af Jerusalem

1992 Kyrillos av Jerusalem: *Katekeser. Översättning från grekiskan med inledning och kommentar av Per Beskow.* Skellefteå: Artos Bokförlag 1992, 138 s.

1992 Kyril af Jerusalem: *Anden og tredie mystagogiske katekese om dåben; fjerde mystagogiske katekese om nadveren.* Oversat af Lars Thunberg, i: *Alle vort livs mysterier* (1992), 144-153.

Cæsarius af Arles

1992 Cæsarius av Arles: *Om bibelläsningens nödvändighet.* Oversat af Anders Ekenberg, i: *Från tid och evighet* (1992), 125-132.

1992 Caesarius av Arles: *Homilia 172.* Oversat af Olof Andrén, i: *Evangeliets ljus II* (1992), 171-173.

Efraim Syrereren

1992 Prædiken af den hellige Mar Afrem, iklædt Gud, om ofringen af Isak, passende til påskeugen og meget god. Oversat af Johannes Glenthøj, i: *Alle vort livs mysterier* (1992), 88-100.

Egeria

1991 Egerias reise til det Hellige land. Oversatt av Else Schjøth med forord, innledninger og noter av Ellert Dahl. (= Thorleif Dahls Kulturbibliotek), Oslo: Aschehoug 1991, 95 s.

Eugippius

1991 Eugippius: *Den heilage Severin. Eit livsbilete frå folkevandringstida. Frå latin med ei innleiing ved Sigmund Skard.* (= *Bokverk frå mellomalderen 11*), Oslo: Samlaget 1991, 71 s.

Euseb af Kæsarea

1992 NORDERVAL, ØYVIND: *Eusebius' Vita Constantini som kilde til forståelsen av splittelsene i Øst-kirken som følge av den arianske strid*, i: *NTT 93* (1992), 129-148.

»Eusebius Gallicanus«

1992 »Eusebius Gallicanus«: På påskdagen. Oversat af Stephan Borgehammar, i: Från tid och evighet (1992), 133-140.

Fulgentius af Ruspe

1992 Fulgentius av Ruspe: På S:t Stefans dag. Oversat af Stephan Borgehammar, i: Från tid och evighet (1992), 115-123.

Gaudentius

1992 Gaudentius af Brescia: Tiende påskeprædiken. Oversat af Jakob Balling, i: Alle vort livs mysterier (1992), 63-69.

Gregor af Nazianz

1991 BERGMANN, SIGURD: Angliga är ondskans rot och rörelse. En detalj i änglärläran hos Gregorios av Nazianz i ljuset av det moderna förnuftets kris, i: Florilegium patristicum (1991), 19-39.

Gregor af Nyssa

1989 FABRICIUS, CAJUS – JIDINGS, DANIEL : A Concordance to Gregory of Nyssa. (= Acta Universitatis Gothoburgensis, Studia Graeca et Latina Gothoburgensia 50), Göteborg 1989, 12 + III s. + 31 microfiche.

1991 Gregorios av Nyssa: Mose liv. I översättning och med inledning och kommentar av Sten Hidal. Skellefteå: Artos 1991, 160 s.

1992 Gregorios av Nyssa: På Kristi himmelfärds dag. Oversat af Jan Fredrik Kindstrand, i: Från tid och evighet (1992), 53-60.

Gregor den Store

1989 Le dialogue saint Gregore. Les Dialogues de saint Grégoire le Grand traduits en vers français à rimes léonines par un Normand anonyme du XIVe siècle. Édition avec introduction, notes et glossaire [par] Sven Sandqvist. (= Études romanes de Lund 42), Lund: Lund Univ. Press 1989, 2 vol: 1024 s.

1992 Gregor den Store: Prædiken holdt for folket i den salige apostel Peters basilika på Kristi Himmelfartsdag. Oversat af Bent Noack, i: Alle vort livs mysterier (1992), 117-125.

1992 Gregorius den store: Homilia IV över Hesekiel. Oversat af Gunilla Iversen, i: Från tid och evighet (1992), 141-156.

1992 Gregorius den store: Homilia 38. Oversat af Olof Andrén, i: Evangeliets ljus II (1992), 177-180.

Hippolyt

1992 ANDRÉN, OLOF: Hippolyts biskopsvigningsbön, i: Meddelanden från Collegium Patristicum Lundense 7 (Lund 1992), 11-15.

Ignatius

1992 LEGARTH, PETER V.: Guds tempel. Tempelsymbolisme og kristologi hos Ignatius af Antiokia [Diss. Lund]. (= Menighedsfakultetets Videnskabelige Serie 3), Århus: Kolon 1992, 404 s.

Irenæus

1990 SCHJØRRING, JENS HOLGER: Grundtvigs billedsprog - og den kirkelige anskuelse. [Heri især: Grundtvig og Irenæus, s. 87-112]. (= Skrifter udgivet af Grundtvig-Selskabet 21), København: Anis 1990, 193 s.

1991 Gnostikerne og Bibelen. Ptolemæus og hans brev til Flora. Indledning, oversættelse og kommentar af Mogens Müller. (= Tekst og Tolkning. Monografier udgivet af Institut for Bibelsk Eksegese 9), København: Akademisk Forlag 1991, 111 s.

Israel Kashkar (d. 872)

1989 HOLMBERG, BO: A Treatise on the Unity and Trinity of God by Israel Kashkar (d. 872). Introduction, Edition and Word Index. (= Lund Studies in African and Asian Religions 3), Lund: Plus Ultra 1989, 168 + 120 s.

Johannes I af Antiokia

1991 Johannes I. Sedra. Einleitung, syrische Texte, Übersetzung und vollständiges Wörterverzeichnis [von] Juoko Martikainen. (= Göttinger Orientforschung, I. Reihe: Syriaca 34) Wiesbaden: Otto Harrassowitz 1991, X+291 s.

Johannes Chrysostomos

1991 PYYKKÖ, VAPPU: Die griechischen Mythen bei den grossen Kappadokiern und bei Johannes Chrysostomus. (= Annales Universitatis Turkuensis 193) Turun Yliopisto 1991, 188 s.

1992 Johannes Chrysostomos: Homilia VII över Första Timotheosbrevet; På påskdagen. Oversat af Olof Andrén, i: Från tid och evighet (1992), 61-81.

1992 Johannes Chrysostomos: Påskeprædiken. Oversat af Jørgen Ledet Christianesen, i: Alle vort livs mysterier (1992), 70-77.

1992 Johannes Chrysostomos: [20 prædikener]. Oversat af Olof Andrén, i: Evangeliets ljus II (1992).

Johannes Damaskenos

1990 ASTÅS, REIDAR: Barlaams og Josaphats saga i nærlys, i: Maal og minne 1990 (?).

1990 ASTÅS, REIDAR: Romantekst på vandring. 'Barlaams og Joasaphs saga' fra India til Island, i: Edda 1990 (Oslo ?), 3-13.

Leo I

1992 Leo den Store: Ottende prædiken om Herrens fødsel. Oversat af Jørgen Kjærgaard, i: Alle vort livs mysterier (1992), 82-87.

1992 Leo den Store: Prædiken på St. Laurentius' dag. Oversat af Niels Willert, i: Alle vort livs mysterier (1992), 171-173.

1992 Leo den store: Predikan 7. Oversat af Olof Andrén, i: Evangeliets ljus II (1992), 18-21.

1992 Leo den store: På juldagen. Oversat af Ritva Maria Jacobsson, i: Från tid och evighet (1992), 105-114.

Maximos Bekender

1992 THUNBERG, LARS: Microcosm and Mediator. The theological anthropology of Maximus Confessor [nyudgave med mindre ændringer]. Chicago: Open Court Publishing Compagny 1992.

1992 TOLLEFSEN, TORSTEIN: Maximos Bekjennerens kristosentriske kosmologi, i: NTT 93 (1992), 189-198.

Maximus af Torino

1992 Maximus av Turin: På påskdagen. Oversat af Anders Pilz, i: Från tid och evighet (1992), 83-90.

Melito af Sardes

- 1992 Meliton af Sardes: Om påsken. Oversat af Søren Giversen, i: *Alle vort livs mysterier* (1992), 32-62.

Origenes

- 1989 EDSMAN, CARL-MARTIN: Origenes och själavandringen, i: *Meddelanden från Collegium Patristicum Lundense* 4 (Lund 1989), 9-17.
- 1992 Origenes: Om Moses strålende ansikte. Oversat af Per Beskow, i: *Från tid och evighet* (1992), 27-38.
- 1992 Origenes: Syvende prædiken over Josvabogen. Oversat af Anne Marie Aagaard, i: *Alle vort livs mysterier* (1992), 136-143.
- 1992 Origenes: [7 prædikener]. Oversat af Olof Andréén, i: *Evangeliets ljus II* (1992).
- 1992 HÄLLSTRÖM, GUNNAR AF: Origen in Greece, i: *Byzantium and the North* (= *Acta Byzantina Finnica* 5, 1990-1991), Helsinki 1992, 17-32.

Physiológus.

- 1989 EDSMAN, CARL-MARTIN: Enhörningsjakten i kristologisk och mariologisk tolkning, i: *Kvindebilleder. Eva, Maria og andre kvindemotiver i middelalderen*, red. Karin Kryger, Louise Lillie, Søren Kaspersen. København: Akademisk Forlag 1989, 61-77.

Pseudo-Clementinerne

- 1990 KVARME, OLE CHR.: Early Jewish Christianity and the Pseudo-Clementines. An introduction to the works of H.J. Schoeps and G. Strecker, i: *Mishkan* 13 (1990), 62-70.

Romanos

- 1991 Romanos: Elias. Oversat fra græsk af Jakob Balling. i: *Præsteforeningens Blad* 81 (1991), 993-997.
- 1992 Romanos: Elias. Oversat af Jakob Balling, i: *Alle vort livs mysterier* (1992), 186-197.
- 1992 Romanos: Et nyfødt barn før evighed Gud. Oversat af Christian Thodberg, i: *Alle vort livs mysterier* (1992), 101-116.
- 1992 Romanos: Mine gerningers sump. Oversat af Christian Thodberg, i: *Alle vort livs mysterier* (1992), 174-185.

Rufin

- 1989 CHRISTENSEN, TORBEN: Rufinus of Aquileia and the *Historia Ecclesiastica*, Lib. VIII-IX, of Eusebius. Ed. by Niels Hyldahl and Øyvind Norderval. (= *Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, Historisk-filosofiske Meddelelser* 58), København: Munksgaard 1989, 339 s.

Severian af Gabala

- 1991 VILLADSEN, HOLGER: Det tidlige perikopesystem i Konstantinopel ifølge Severian af Gabala, i: *Florilegium patristicum* (1991), 233-257.

Synesios af Kyrene

- 1991 ROOS, BENGT-ARNE: Synesius of Cyrene. A Study of His Personality. (= *Studia Graeca et Latina Lundensia* 2), Lund: Lund University Press 1991, 157 s.

Tertullian

- 1990 Tertullians forsvarsskrift for de kristne. Oversættelse med indledning og noter af Niels Willert. (= *Bibel og historie* 15), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1990, 134 s.

B. SÆRLIGE EMNER

1. Bibelen som helhed

Fortolkningshistorie

- 1989 LEHMANN, HENNING: Oldkirkens skriftudlægning, i: Skriftsyn og metode. Om den nytestamentlige hermeneutik, red. af Sigfred Pedersen (= Dansk kommentar til Det nye Testamente 1), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1989, 73-92.
- 1991 BØRRESEN, KARI ELISABETH: God's Image, Man's Image? Patristic Interpretation of Gen. 1,27 and I Cor. 11,7,, i: Image of God and Gender Models in Judea-Christian Tradition, ed. Kari Elisabeth Børresen, Oslo: Solum Forlag 1991, 188-207.
- 1991 INGEBRAND, SVEN: Bibeltolkningens problematik. En historisk översikt . . . Uppsala: Johannelunds teologiska inst. 1991, 259 s. [Optryk af 2. uppl. Stockholm 1966].

2. Det gamle Testamente

Generelt

- 1990 SKARSAUNE, OSKAR: From Books to Testimonies. Remarks on the Transmission of the Old Testament in the Early Church, i: Immanuel 24-25 (Israel 1990), 207-219.

Græsk oversættelse (kristen)

- 1990 MÜLLER, MOGENS: Translatio et interpretatio. Om den antikke bibeloversættelses væsen, i: DTT 53 (1990), 260-277.

Syrisk oversættelse

- 1989 ERIKSSON, JAN-ERIK: The Hymns of David interpreted in Syriac. A Study of Translation Technique in the First Book of the Psalms (Ps 1-41) in the Pesitta. Uppsala: [Diss. ved Uppsala universitet] 1989, XIII+207 s.

Fortolkningshistorie

- 1989 BALLING, JAKOB: Paradisfortællingen som gammelkristen myte, i: DTT 52 (1989), 268-286.
- 1989 BREENGAARD, CARSTEN: Det døde barn. Elaine Pagels som kristendomshistoriker, i: Fønix 13 (1989), 227-232.
- 1989 PAGELS, ELAINE: Adam, Eva och ormen. Översättning från engelskan av Philippa Wiking. Förord och sakgranskning av Anders Hultgård. Stockholm: Wahlström & Widstrand 1989, 307 s.
- 1989 PAGELS, ELAINE: Adam, Eva og Slangen. Oversat af Lene Sjørup. København: Hekla 1989, 269 s.
- 1991 ERIKSSON, LARS OLOV: »Come, children, listen to me!« Psalm 34 in the Hebrew Bible and Early Christian Writings. (= Coniectanea Biblica, Old Testament Series 32) Stockholm, Almqvist & Wiksell 1991. VI + 216 s.

3. Det nye Testamente

Generelt

- 1989 En bok om Nya testamentet. Utgiven af Birger Gerhardsson, under medverkan av Lars Hartmann . . . 5. uppl. [rev. och utök.]. Malmö: Liber 1989, 500 s.
- 1991 NEPPER-CHRISTENSEN, POUL: Apostlen Matthæus og Matthæusevangeliet, i: DTT 54 (1991), 95-112.

Fortolkningshistorie

- 1989 PEDERSEN, SIGFRED: Betegnelsen parabole i den antikke kontekst, i: Skriftsyn og metode. Om den nytestamentlige hermeneutik, red. af Sigfred Pedersen (= Dansk kommentar til Det nye Testamente 1), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1989, 50-72 [især s. 62-70 om de efter-nytestamentlige tekster].
- 1989 WILLERT, NIELS: Pilatusbilledet i den antike jødedom og kristendom. (= Bibel og historie 11), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1989, 409 s.
- 1991 BESKOW, PER: Skattepenningen i tidigkristen utlæggning, i: Meddelanden från Collegium Patristicum Lundense 6 (Lund 1991), 11-19.
- 1991 KIEFFER, RENÉ: Den tidigaste receptionen av Johannesevangeliet, i: Florilegium patristicum (1991), 131-145.

4. Apokryfer

Jødisk-kristelige apokryfer

- 1991 ULRICHSEN, JARL HENNING: Die Grundschrift der Testamente der zwölf Patriarchen. Eine Untersuchung zum Umfang, Inhalt und Eigenart der ursprünglichen Schrift. (= Historia religionum 10), Uppsala: Univ. 1991, 368 s.

Sandhedens evangelium

- 1990 Sandhedens Evangelium ved Søren Giversen [revision af oversættelse fra 1957]. (= Gnostisk Bibliotek 1), København: Sphinx 1990, 63 s.

Thomasevangeliet

- 1990 Thomasevangeliet ved Søren Giversen [revision af oversættelse fra 1959]. København: Gyldendal 1990, 128 s.
- 1991 CONICK, APRIL DE – ROSSUM, JARL: Stripped before God. A New Interpretation of Logion 37 in the Gospel of Thomas, i: Vigiliae Christianae 45 (1991), 123-150.
- 1991 PEDERSEN, NILS ARNE: [Anm. af] Thomasevangeliet ved Søren Giversen, København 1990, i: RT 18 (1991), 116-122.

5. Liturgi

Generelt

- 1991 PILZ, ANDERS: Än som i gången tid. Mysterieteologi från fornkyrka till nutid. i: Florilegium patristicum (1991), 146-167.
- 1990 HANSEN, O. C.: [Le culte crétien ancien, culte par l'Esprit], i: TTK 61 (1990), 241-254.

Gudstjeneste (messe)

- 1989 HALVORSEN, PER BJØRN : Jesu nattverd. Messen gjennom 2000 år. Oslo: St. Olav forl. 1989, 179+11 s.

Nadver

- 1989 COOMBS, STEPHEN: Thematic Correspondance in Iberogallic, Egyptian and Ethiopian Eucharistic Prayers, i: Ostkirchliche Studien 38 (Würzburg 1989), 281-310.
- 1991 COOMBS, S.: Multiformis. The Value of Peripheral Traditions of the Eucharistic Prayer, i: Ostkirchliche Studien 40 (Würzburg 1991), 176-209.

Kirkeår og perikopeordninger

- 1989 VILLADSEN, HOLGER: Brugen af Det gamle Testamente i det ældste lektionar fra Jerusalem, i: Overleveringen fra Herren, udg. af Udvalget for Konvent for Kirke og Theologi, Sabro 1989, 35-57.

- 1991 BESKOW, PER: Den äldsta kristna perikopordningen, i: Den svenska bibeln. Ett 450-års jubileum (= Skrifter utgivna av Samfundet Pro fide et christianismo), Stockholm: Proprius 1991, 103-118.
- 1991 VILLADSEN, HOLGER: Det tidlige perikopesystem i Konstantinopel ifølge Severian af Gabala, i: *Florilegium patristicum* (1991), 233-257.

Prædiken

- 1990 Evangeliets ljus III. Homilier av kyrkofäder. Evangelietexterna i tredje årgången av 1982 års evangeliebok. Svensk översättning av Olof Andrén. Uppsala: Pro Veritate 1990, 224 s.
- 1992 Alle vort livs mysterier. Oldkirkelige prædikener i oversættelse. Red. af Anna Marie Aagaard. Frederiksberg: Anis 1992, 197 s.
- 1992 BERGEHAMMAR, STEPHAN: Indledning, i: *Från tid och evighet* (1992), 1-25.
- 1992 Evangeliets ljus II. Homilier av kyrkofäder. Evangelietexterna i andra årgången av 1982 års evangeliebok. Svensk översättning av Olof Andrén. Uppsala: Pro Veritate 1992, 222 s.
- 1992 *Från tid och evighet. Predikningar från 200-tal till 1500-tal* [Festskrift til Alf Härdelin]. Red. Stephan Borgehammar. Skellefteå: Artos 1992, XI+313 s.
- 1992 THODBERG, CHRISTIAN: Indledning, i: *Alle vort livs mysterier* (1992), 9-29.

Hymner

- 1992 THUNBERG, LARS: Grundtvig og de latinske salmer – et teologisk perspektiv, i: *Grundtvig-Studier* 1992, udg. af Grundtvig-Selskabet af 8. september 1947, København 1992 [sidetal mangler].

6. Fromhedsliv

Apostle, martyrer og helgener

- 1990 BØRTNES, JOSTEIN: Det tidligkristne helgenvita: fremvekst og hovedformer, i: *Patristica Nordica* 3 (1990), 55-76.
- 1991 BERGEHAMMAR, STEPHAN: How the Holy Cross was found. From Event to Medieval Legend. With an Appendix of Texts. (= *Bibliotheca Theologiae Practicae / Kyrkovetenskapliga studier* 47), Stockholm: Almqvist & Wiksell 1991, 328 s.
- 1991 CARLÉ, BIRTE: Skøger og jomfruer i den kristne fortællekunst. Den skandinaviske tradition og dens rødder i middelhavslændene. (= *Odense University Studies in Scandinavian languages and literature* 20), Odense: Odense Universitetsforlag 1991, 156 s.

Munkevæsen

- 1989 GUSTAFSSON, LISBETH: Gud hör den tysta människan. En resa i ökenfädernas spår, i: *Gnosis*, nr. 3-4/88 – 1/89: Helig dårskap, hemlig vishet (Delsbo 1989), 22-29.

Diakoni

- 1992 FOSS, ØYVIND: Kirkens diakoni i bibelteologisk, historisk og etisk belysning. En studie i den kristne kirkes socialhistorie med baggrund i urkristendommens forståelse af kærlighedens gerninger. Århus: Aarhus Universitetsforlag 1992, 232 s.

7. Organisation og embede

Koncilier og kirkeret

- 1991 MONTGOMERY, HUGO: Konciliet i Iliberis (Concilium Iliberitanum). Konciliets var, när och hur, i: *Meddelanden från Collegium Patristicum Lundense* 5 (Lund 1990, tryckt 1991), 7-18.

8. Dogmehistorie og symbolik

Generelt

- 1992 GEBREMEDHIN, EZRA: Arvet från kyrkofäderna. Den kristna läroutvecklingen under den patristiska perioden. Skellefteå: Artos 1992, 424 s.

Afhandlingar om trosbekendelser generelt

- 1991 CASPARI, C.P.: Alte und neue Quellen zur Geschichte des Taufsymbols und der Glaubensregel. Reprint Brepols 1991 (Original: Christiania 1879), XVI+318 s.
- 1991 CASPARI, C.P.: Ungedruckte, unbeachtete und wenig beachtete Quellen zur Geschichte des Taufsymbols und der Glaubensregel. Reprint Brepols 1991 (Original: Christiania 1886-1895), 3 bind, 1094 s.

Skrift og tradition

- 1991 THUNBERG, LARS: Fornkyrkans uppenbarelse-syn. Några antydningar i et religionsdialogiskt perspektiv, i: *Florilegium patristicum* (1991), 214-232.

Antropologi

- 1989 BØRRESEN, KARI E.: Eva - Maria. Kvinnesyn i kristen middelalder, i: *Kvindebilleder. Eva, Maria og andre kvindemotiver i middelalderen*, red. Karin Kryger, Louise Lillie, Søren Kaspersen. København: Akademisk Forlag 1989, 49-59.
- 1989 BØRRESEN, KARI E.: Patristic Inculturation. Mediaeval Foremothers and Feminist Theology, i: *Feministteologi idag. Sju föreläsningar till Kerstin Aspegrens minne (=Religio 30)*, Lund: Teologiska Institutionen i Lund 1989, 157-172.
- 1989 BØRRESEN, KARI E.: Théologiennes au moyen âge, i: *Revue théologique de Louvain* 20 (1989), 67-71.
- 1989 THUNBERG, LARS: Menneske og kosmos i patristisk perspektiv, i: *Menneskesynet*, red. af Sigfred Pedersen, København: Gad 1989, 117-144.
- 1990 ASPEGREN, KERSTIN BJERRE: The Male Woman. A Feminine Ideal in the Early Church. Edited by René Kieffer. (= *Acta Universitatis Upsaliensis. Uppsala Women's Studies, A. Women in religion* 4), Stockholm: Almquist & Wiksell 1990, 189 s.
- 1990 BØRRESEN, KARI E.: Women's Studies of the Christian Tradition, i: *Contemporary Philosophy. A New Survey. Vol. 6.2. Philosophy and Science in the Middle Ages*, ed. R. Klibanski and G. Fløistad, Dordrecht 1990, 901-1001.
- 1990 BØRRESEN, KARI E.: Immagine di Dio e modelli di genere nella tradizione cristiana, i: *Maschio Femmina. Dall'uguaglianza alla reciprocità*, ed. S. Spinsanti. Milano 1990, 113-125.
- 1990 BØRRESEN, KARI E.: L'inculturazione patristica, le nostre precurritrici medievali e la teologia femminista, i: *DWF* 10-11 (Roma 1990), 145-156.
- 1990 HOLTE, RAGNAR: Guds avbild. Kvinna och man i kristen belysning. Stockholm: Verbum 1990, 72 s.

- 1991 BØRRESEN, KARI ELISABETH: God's Image, Man's Image? Patristic Interpretation of Gen. 1,27 and I Cor. 11,7,, i: Image of God and Gender Models in Judeaeo-Christian Tradition, ed. Kari Elisabeth Børresen, Oslo: Solum Forlag 1991,188-207.
- 1991 VOGT, KARI: »Becoming Male. A Gnostic and Early Christian Mataphor, i: Image of God and Gender Models in Judeaeo-Christian Tradition, ed. Kari Elisabeth Børresen, Oslo: Solum Forlag 1991, 172-187.
- 1992 BØRRESEN, KARI E.: Bulletin matristique, i: Augustianum 32 (Rom 1992), 433-441.
- 1992 BØRRESEN, KARI E.: Imagen actualizada, tipologia anticuada, i: Las mujeres según Wojtyla, ed. A.M. Macciocchi, Madrid 1992, 181-194.

Kristologi

- 1989 HELLEMO, GEIR: Adventus Domini. Eschatological Thought in 4th-Century Apses and Catecheses. [Norsk disp.] (= Vigiliae Christianae Supplements 5), Leiden: E.J. Brill 1989, XV+312+37s.
- 1990 SKARSAUNE, OSKAR: [Finsk oversættelse af »Inkarnasjonen – myte eller faktum?«]. Kauniainen: Perus Sonoma Oy 1990 [ikke verificeret].
- 1991 SKARSAUNE, OSKAR: Incarnation. Myth or Fact? Translated by Trygve Skarsten. [Oversættelse af Inkarnasjonen – myte eller faktum? 1988]. St. Louis: Concordia Publishing House 1991, 176 s.

Soteriologi

- 1991 HALLONSTEN, GÖSTA: Gudomliggörelsen hos de latinska kyrkofäderna. En skiss, i: Florilegium patristicum (1991), 61-78.

Ekklesiologi og pneumatologi

- 1991 BØRRESEN, KARI ELISABETH: L'ordinazione delle donne: una questione aperta. Come alimentare la tradizione mediante una continua inculturazione, i: Donna e Ministerio, ed. Cettina Milittello, Roma: Edizione Dehoniane 1991, 245-263.
- 1992 BØRRESEN, KARI ELISABETH: The Ordination of Women. To Nurture Tradition by Continuing Inculturation, i: ST 46 (1992), 3-13.

Andre dogmehistoriske emner

- 1990 AALEN, SVERRE: Heilsverlangen und Heilswirklichung. Studien zur Erwartung des Heils in der apokalyptischen Literatur des antiken Judentums und im ältesten Christentum. Mit einem Geleitwort von Ernst Baasland. (= Arbeiten zur Literatur und Geschichte des hellenistischen Judentums 21), Tyskland 1990, XXI+70 s.
- 1991 BESKOW, PER: Maria i kult, kunst og vision. Delsbo: Åsak / Sahlin & Dahlström 1991, 150 s.
- 1991 HIDAL, STEN: Extas, orakel och siare. Hur såg man i fornkyrkan på den profetiska inspirationen? i: Florilegium patristicum (1991), 79-91.
- 1991 SKARSAUNE, OSKAR: »Hva intet øye så ...« Litt om strukturen i tidlig kristen og jødisk eskatologi, i: Florilegium patristicum (1991), 201-213.

9. Kristendommen og senantikens religion

Generelt

- 1990 PEARSON, BIRGER A.: Gnosticism, Judaïsm and Egyptian Christianity. (= Studies in Antiquity and Christianity), Minneapolis: Fortress Press 1990, XIX+228 s.

- 1991 PYYKKÖ, V.: Die griechischen Mythen bei den grossen Kappadokiern und bei Johannes Chrysostomus. (= Annales Universitatis Turkuensis 193) Turun Yliopisto 1991, 188 s.

Gnosticisme generelt

- 1990 ADAMSEN, JOHANNES: Gnosticisms oprindelse. En problemorientering og en statusopgørelse i anledning af tre bogudgivelser, i: RT 16 (1990), 83-91.
- 1990 PAGELS, ELAINE: Tabernes Evangelier. På dansk ved Vibeke Bengtson. 2. udgave, 2. oplag. København: Hekla 1990, 222 s. [1. udgave 1980].
- 1991 HUTIN, SERGE: Gnostikerne. Oversat af Elisabeth Juncker Ratel og Jacques Louis Ratel. (= Visdomsbøgerne), København: Sankt Ansgar 1991, 152 s.
- 1991 VOGT, KARI: »Becoming Male. A Gnostic and Early Christian Mataphor, i: Image of God and Gender Models in Judeaeo-Christian Tradition, ed. Kari Elisabeth Børresen, Oslo: Solum Forlag 1991, 172-187.
- 1992 WALKER, BENJAMIN: Gnostikerne. Deres historie og indflydelse. Århus: Sphinx 1992, 224 s.

Enkelte gnostiske tekster

- 1989 Le Traité Tripartite (NH I,5). Texte établi, introduit et commenté. Traduit par L. Painchaud et E. Thomassen. (= Bibliothèque Copte de Nag Hammadi, Section »Textes« 19), Quebec: Les Presses de l'Université Laval 1989, XVIII+535 s.
- 1991 Gnostikerne og Bibelen. Ptolemæus og hans brev til Flora. Indledning, oversættelse og kommentar af Mogens Müller. (= Tekst og Tolkning. Monografier udgivet af Institut for Bibelsk Eksegese 9), København: Akademisk Forlag 1991, 111 s.
- 1991 GIVERSEN, SØREN: F. Münter's Edition of the Odae Gnosticae, i: Manichaica Selecta I. Studies presented to Prof. Julien Ries, ed. Alois van Tongerloo and Søren Giversen, Lovanii 1991, 87-100.
- 1991 LINDER, PER-ARNE: The Apocalypse of Adam. Nag Hammadi Codex V,5 considered from its Egyptian Background. (= Lund Studies in African and Asian Religions 7), Lund: Plus ultra 1991, 165 s.

Andre senantikke religioner

- 1990 PEDERSEN, NILS ARNE: Between Essence and Existence, A Paradox of the Manichaean System in the Coptic Texts, i: Rivista degli studi orientali 63 (Roma 1990), 45-64.
- 1991 PEDERSEN, NILS ARNE: Preliminary Remarks on a New Edition of the Manichaean Homilies, i: Manichaica Selecta I. Studies presented to Prof. Julien Ries, ed. Alois van Tongerloo and Søren Giversen, Lovanii 1991, 285-288.

10. Kristendommen og senantikens kultur og samfund

Generelt

- 1990 Kejser Julian mod Galilæerne. Oversat og kommenteret af Lars Mynster. København: Museum Tusulanums Forlag 1990, 272 s.
- 1990 MONTGOMERY, HUGO: Kyrklig autarki på 200-talet, i: Patristica Nordica 3 (1990), 77-99.
- 1991 BALLING, JAKOB: Kristendommen i storbyen, i: Rom – en antik storby, red. Hanne Sigismund Nielsen og Hans Erik Mathiesen, Århus: Sfinx 1991, 189-197.
- 1991 EDSMAN, CARL MARTIN: Antiken och kristendomen. Kommentar till en utställning, i: Florilegium patristicum (1991), 40-58.

- 1991 RYDBECK, LARS: Adolf von Harnack och Porfyrios stridskrift »Mot de kristna«. Ett kapitel i studiet av den antika kristendomskritiken, i: *Florilegium patristicum* (1991), 186-200.

Filosofi

- 1990 HARTMAN, LARS: En okänd »filosofi« i urkristendomen, i: *Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademiens Årsbok 1990*, Stockholm 1990, 141-148.
- 1990 HIDAL, STEN: Den äldsta syriska kyrkan och den grekiska filosofin, i: *Patristica Nordica* 3 (1990), 7-20.
- 1990 WYLLER, EGIL A.: Zur Geschichte der platonischen Henologie. Ihre Entfaltung bis zu Plethon/Bessarion und Cusanus, i: *Greek and Latin Studies* (1990), 239-265.
- 1991 FRIIS JOHANSEN, KARSTEN: Den europæiske filosofis historie, bind 1: Antikken. København: Nyt Nordisk Forlag 1991, 851 s.

Sociale forhold

- 1989 MONTGOMERY, HUGO: Women and Status in the Greco-Roman World, i: *ST* 43 (1989), 115-124.
- 1989 PORTEFAIX, LILIAN: Kvinnoroller i det antika samhället och den tidiga kyrkan, i: *Medusa* 10 (1989, nr. 4), 1-11.
- 1990 PORTEFAIX, LILIAN: Kvinnoroller i det antika samhället och i den tidiga kyrkan, i: *Patristica Nordica* 3 (1990), 123-163.
- 1991 MONTGOMERY, HUGO: Old Wine in New Bottles? Some Views of the Economy of the Early Church, i: *SO* 66 (1991), 187-201

Kristenforfølgelserne

- 1990 BREENGAARD, CARSTEN: Er du kristen? De romerske kristenforfølgelser og deres betydning, i: *Piranesi. Italienske Studier nr. 5* (København: Museum Tusulanums Forlag 1990), 27-48.
- 1990 BREENGAARD, CARSTEN: Kristenforfølgelser og kristendom – fra Nero til Ignatios af Antiokia. København 1990. [Rev. udg. af *Er du kristen?* København 1986].
- 1992 BREENGAARD, CARSTEN: Kristenforfølgelser og Kristendom. Fra sekt til statskirke. Frederiksberg: Anis 1992, 168 s. [Rev. udg. af *Er du kristen?* København 1986]

11. Arkæologi, kunst og arkitektur

Kunst og ikonografi

- 1989 FREDERIKSEN, HANS JØRGEN: Det himmelske Jerusalem i arkitektur og billedkunst, i: *Det ny Jerusalem. Guds by og de skiftende forventninger*, red. Anna Marie Aagaard. Århus: Anis 1989, 99-126.
- 1989 HELLEMO, GEIR: *Adventus Domini. Eschatological Thought in 4th-Century Apses and Catecheses.* [Norsk disp.] (= *Vigiliae Christianae Supplements* 5), Leiden: E.J. Brill 1989, XV+312+37s.
- 1990 LITZÉN, VEIKKO: Den ideologiska konflikten vid tolkning av religiösa symboler på Konstantin den Stores tid, i: *Patristica Nordica* 3 (1990), 101-122.
- 1990 NORDHAGEN, PER JONAS: *Studies in Byzantine and Early Medieval Painting.* London: The Pindar Press 1990, XII + 493 s.
- 1991 BESKOW, PER: När bilden blev ikon, i: *Östkyrkan förr och nu* (1991), 13-33.

Arkitektur

- 1989 HAYSTRUP, HELGE: Oldkristne kirker og koncilier. København: C.A. Reitzels Forlag 1989, 134 s. [Side 9-62 har tidligere været udgivet med titlen »Oldkristne kirker i Norditalien«, Fredericia: Lohse 1972].

C. KIRKE OG KRISTENDOM GENERELT

1. Generelle kirkehistoriske fremstillinger (hele perioden)

- 1991 BALLING, JAKOB: Kristendommen. 1. udgave, 2. oplag. (= Verdens religioner), København: Politiken 1991, 302 s. [1. udgave, København 1986].
- 1992 TERGEL, ALF: Från Jesus till moder Teresa. Kristenhetens historia. 6. [utök.] utg. Stockholm: Verbum Förlag 1992, 569 s.
- 1992 HOLMQUIST, HJALMAR – AØRREGAARD, JENS: Kirkehistorie. Bind 1: Oldtid og Middelalder. Fotografisk optryk af 3. udgaven. København: Akademisk Forlag 1992, XII+630 s. [Tidl.: 3. udgave, Kbh. 1946].

2. Enkelte lande og områder (hele perioden)

- 1989 HALLENCREUTZ, CARL: From Julianus of Africa to Augustine the African. A forgotten link in early African theology, i: Zambesia 15 (1988, trykt 1989), 1-26.
- 1989 HÄLLSTRÖM, GUNNAR AF: Early Christianity in Greece [på svensk], i: Hellenika. Published by the Swedish Institute at Athens, 1989 [ikke verificeret].
- 1990 MARTLING, CARL HENRIK: Gud i orienten. Om de orientaliska kyrkornas framväxt och egenart. Stockholm: Verbum 1990, 239 s.
- 1990 MARTLING, CARL HENRIK: Minoritetskyrkor i Mellanösten. De orientaliska kyrkornas historia och särprägel. En översikt. Stockholm: Sveriges kyrkliga studieförb. 1990, 70 s.
- 1991 HIDAL, STEN: Den syriska kyrkans historia, i: Östkyrkan förr och nu (1991), 67-82.
- 1992 HÄLLSTRÖM, GUNNAR AF: Origen in Greece, i: Byzantium and the North (= Acta Byzantina Finnica 5, 1990-1991), Helsinki 1992, 17-32.

3. Den efterapostolske tid (ca. 70-ca.140)

- 1990 NOACK, BENT: Det nye Testamente og de første kristne årtier. 3. udgave, 5. oplag. København: Gad 1990, 292 s. [6. oplag 1991, 7. oplag 1992].

4. Den oldkatolske tid (ca. 140-311)

5. 4. - 7. århundrede

- 1992 NØRDERVAL, ØYVIND: Eusebius' Vita Constantini som kilde til forståelsen av splittelsene i Øst-kirken som følge av den arianske strid, i: NTT 93 (1992), 129-148.
- 1991 HÄLLSTRÖM, GUNNAR AF: Justinianus (527-565) mellan öst och väst, i: Florilegium patristicum (1991), 123-130.

X. DUBIA (*ikke klassificeret / ikke verificeret / ikke relevant*)

- 1989 Det ny Jerusalem. Guds by og de skiftende forventninger. Red. Anna Marie Aagaard. Århus: Anis 1989, 271 s.
- 1989 Balling, Jakob: Det himmelske Jerusalem og dets jordiske udtryk i den gamle kristenhed, i: Det ny Jerusalem, red. af Anna Marie Aagaard, København 1989, 11-16.
- 1989 Byzantium and the North. (= Acta Byzantina Fennica 4), Helsinki 1989.
- 1989 Christiansen, Erik: Romersk historie. Fra by til verdensrige og fra verdensrige til by. Århus: Aarhus Universitetsforlag 1989.
- 1989 Cöster, Henry: Kyrkans historia och historiens kyrka. (= Symposion bibliotek), Stockholm: Symposion 1989, 166 s.
- 1989 FRANZÉN, LARS-OLOF: När hjärtat fick sin hemlighet. Om samvetets framväxt i tidig kristendom, i: Gnosis, nr. 3-4/88 – 1/89 = Helig dårskap, hemlig vishet (Delsbo 1989), s. 11-14 – ikke relevant, for kort, tangerer kun.
- 1989 Frohm, Knut: Den tidiga kristna rörelsen. En frihetsrörelse i vardagslivet. Några religionssociologiska perspektiv. Helsingborg: Bokhuset 1989, 200 s.
- 1989 GÄRTNER, H.A.: Die Acta Scillitanorum in literarischer Interpretation, i: Wiener Studien 102 (Østrig 1989), 149-167. [forfatterens nationalitet undersøges]
- 1989 Det levande ordet. Festskrift för professor Åge Holter. Oslo 1989.
- 1989 Sedulius Scottus: Kommentar zum Evangelium nach Matthäus (1,1-11,1). Ed. B. Löfstedt. (= Vetus Latina. Aus der Geschichte der lateinischen Bibel 14), Freiburg: Herder 1989, 306 s.
- 1989 Skriftsyn og metode. Om den nytestamentlige hermeneutik. Red. af Sigfred Pedersen. (= Dansk kommentar til Det nye Testamente 1), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1989, 386 s.
- 1989 ROSENQVIST, J.O.: Some Remarks on the Passions of St Eugenios of Trebizond and their Sources, i: Analecta Bollandiana 107 (1989), 39-64 [nationalitet?].
- 1989 Dumu–E2–Dubba–a. Studies in honor of Åke Sjöberg. Ed. Hermann Behrens . . . Philadelphia 1989.
- 1989 Svane, Gunnar O.: Ældre Kirkeslavisk Litteratur, 9.-12. århundrede. Århus: Aarhus Universitetsforlag 1989, VIII+562 s.
- 1989 Wiberg, Gustav: Gustav Auléns »klassiska« försoningslära under en viss jämförelse med gnosticismen. Lund: Dominus 1989, 41 s.
- 1990 Mystik - den indre vej? En religionshistorisk udfordring. Red. Per Bilde og Armin W. Geertz. Århus: Aarhus Universitetsforlag 1990, 195 s.
- 1990 DROBNER, H.R.: Die Karsamtagspredigt des Amphilochius von Ikonium (CPG II 3235). Einleitung, rhetorische Textanalyse und Übersetzung, i: Greek and Latin Studies (1990), 1-23. – ikke nordisk forfatter!
- 1990 Engberg-Pedersen, Troels: Paulus og stoikerne - eller paulinsk teologi som hellenistisk socialutopi, i: Patristica Nordica 3 (1990), 21-40.
- 1990 Aspekter af Hellenismen. Red. af Troels Engberg-Pedersen, Per Bilde, Lise Hannestad og Jan Zahle. (= Hellenismestudier 2), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1990, 95 s.
- 1990 EDWARDS, M.J.: Hippolytus of Rome on Aristotle, i: Eranos 88 (1990), 25-29.
- 1990 Giversen, Søren: Hellenismen i Ægypten, i: RT 16 (1990), 51-66.

- 1990 Corpus troporum 7: Tropes du Sanctus. Tropes de l'ordinaire de la messe. Introduction et édition critique par Gunilla Iversen. (= Studia Latina Stockholmiensia 34), Stockholm: Almqvist & Wiksell 1990, 432 s.
- 1990 Uppsatser om bibeltolkningens problem. Red. Bo Johnson och René Kieffer. 2. rev. uppl. (= Religio 20), Lund: Teologiska Institutionen i Lund 1990, 270 s.
- 1990 Nielsen, Inge: Thermae et Balnea. The Architecture and Cultural History of Roman Public Baths. Århus 1990.
- 1990 Plum, Karin Friis: [om skriftet om Asenet], i: Engberg-Pedersen 1990.
- 1990 Rydbeck, Lars: Antikens potatisätare, i: Medusa 1990, nr. 3, s. 16-17.
- 1990 Rydbeck, Lars: Från Prometheus härstammar allt som mänskligheten kan. Om den antika grekiska kulturens inriktning mot det förflutna, i: Människan i samspel. En vänbok till Arno Werner. Lund: Argos 1990, 89-107.
- 1990 Tradition og nybrud. Jødedømmen i hellenistisk tid. Red. af Niels Peter Lemche og Troels Engberg-Pedersen. (= Forum for bibelsk eksegesi 2), København: Museum Tusulanums Forlag 1990, 240 s.
- 1990 Filosofi och kultur [bind 3]: Människan i samspel. En vänbok till Arno Werner. Red. Bengt-Erik Bengtson . . . Lund: Argos 1990, 417 s.
- 1991 Ambatsis, Inga och Jannis: Gud i Grekland. Stockholm: Norstedt 1991, 242 s.
- 1991 Den svenska bibeln. Ett 450-årsjubileum. (= Skrifter utgivna av Samfundet Pro fide et christianismo 13), Stockholm: Proprius: Svenska bibelsällsk. 1991, 430 s.
- 1991 Studier i religionshistorie tillägnade Åke Hultkrantz, professor emeritus den 1. juli 1986. Utgivna av Louise Bäckman . . . Löberöd: Plus ultra 1991, 384 s.
- 1991 Mellan himmel och jord. Föreläsningar vid det nya Theologicums invigning i september 1990. (= Religio 5), Lund: Teologiska institutionen 1991, 194 s.
- 1991 Mustakallio, Hanne [eller: Hanno Musakallio]: Suomen kirkehistoriallisen seuran julkaisu 1895-1991 (Finska kyrkohistoriska samfundets publikationer 1895-1991). Helsinki: Finska Kyrkehistoriska Samfundet 1991, 499 s.
- 1992 Arffmann, Leif: Flugt og fund hos Augustin og i romantikken. Overvejelser over »rejsebegrebet«, i: Præsteforeningens Blad 82 (1992), 805-811.
- 1992 Fra Alexander til apokalypter. Red. af Troels Engberg-Pedersen, Per Bilde, Lise Hannestad og Jan Zahle. (= Hellenismestudier 7), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1992, 78 s.
- 1992 Fortolkning som formidling. Om den bibelske eksegeses funktion. Red. Lone Fatum og Eduard Nielsen. (= Forum for bibelsk eksegesi 3), København: Museum Tusculanum 1992. 135 s.
- 1992 Fiorenza, Elisabeth Schüsser: Hon får inte glömmas. Kristendomens ursprung ur ett feministteologisk perspektiv. Översättning Kerstin Askonius. Stockholm: Verbum Förlag 1992, 359 s.
- 1992 Hägg, Tomas: Hierocles the Lover of Truth and Eusebius the Sophist. i: Symbolae Osloenses 67 (1992), s.
- 1992 KOEN, LARS: »... that we might become divine«. A Study in Athanasian Soteriology. Planlagt til udgivelse i: Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Doctrinae Christianae Upsaliensia [ikke verificeret, flyttes til dubia].
- 1992 Noack, Bent: Fra det exegetiske værksted. Artikler og notater. Udgivet af Institut for Ny Testamente, Aarhus Universitet, under redaktion af Sigfred Pedersen. København: G.E.C. Gads Forlag 1992, 310 s.
- 1992 Rise, Svein: Identitet og relevans. Wolfhart Pannenberg's kristologi i lys av de oldkirkelige grunnkategorier liv og død. Teologisk doktorgrad ved Det teologiske Menighetsfakultet 24. okt. 1992.

- 1992 Rosendal, Gunnar: Den apostoliska tron. Betraktelser över den apostoliska trosbekännelsen. [Bind I-II], 2. uppl. Borås: Norma 1992, 356+501 s. [Faks. af 1. opl. Osby: Pro ecclesia 1948-51].
- 1991 Riis, Carsten: Ældre Kirkeslavisk Litteratur, i: DTT 54 (1991), 28-35.
- 1991 Hägg, Tomas: Socrates and St. Antony. A Short Cut Through Ancient Biography, i: R. Skarsten -E.J. Kleppe - R.B. Finnestad (eds.): Understanding and History in Arts and Sciences (= Acta Humaniora Universitatis Bergensis 1). Oslo: Solum forlag 1991, 81-87.
- 1991 Den koptisk ortodokse Kirkes liturgier. Oversættelse fra koptisk og indledning ved Palle Thordal. Esbjerg: Re-formatio's Forlag 1991, xxvii+112 s.
- 1990 Skarsaune, Oskar: Påskefeiring i år 175 efter Kristus, i: Lys og Liv 56 (1990), nr. 2, s. 8 f.
- 1991 Holmberg, Bo: Kristen arabisk teologi och den islamisk-kristna dialogen under medeltiden, i: Östkyrkan förr och nu (1991), 83-108.
- 1990 Rydbeck, Lars: Die »Anstatt-Mentalität« bei Erforschung griechischer Syntax, i: Greek and Latin Studies (1990), 154-157. - Generelt metodisk.
- 1991 Sedulius Scottus: Kommentar zum Evangelium nach Matthäus 11,2 bis Schluss. Edited by Bengt Löffstedt. (= Vetus Latina: Aus der Geschichte der lateinischen Bibel 19) Freiburg: Herder 1991.
- 1991 Chaos 1991: Indeholder måske en relevant artikel af Carsten Breengaard. København: Museum Tusulanums Forlag 1991.
- 1991 Academia et Ecclesia. Studia in honorem Fredric Cleve, ed. Hans-Olof Kvist. [Indeholder måske relevant artikel af Gunnar af Hällström] Åbo: Åbo Akademis Förlag 1991, XIV+268 s.
- 1991 Rom – en antik storby. Red. af Hanne Sigismund Nielsen og Hans Erik Mathiesen. Århus: Sfinx 1991, 208 s.
- 1991 The Future of Early Christianity. Essays in Honor of Helmut Koester. Ed. Birger A. Pearson. Minneapolis: Fortress Press 1991.
- 1992 Hellsten, Stig: Urkyrkan utmanar. Stockholm: Verbum Förlag 1992, 131 s.
- 1992 Augustinus: Confessiones. Översättning till norska av Åsmund Farestveit. Oslo 1992 [nynorsk – ikke verif.].
- 1993 BAASLAND, ERNST: Der 2. Klemensbrief und der frühchristliche Rhetorik. 'Die erste christliche Predigt' im Lichte der neueren Forschung, i: Aufstieg und Niedergang der römischen Welt, hrsg. v. H. Temporini und W. Haase, Band 29.2, Berlin 1992, 78-156. – Er først udkommet i 1993!